

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben:
Vidéken:
Egy hóra
Negyedévre

Felolós szerkesztő:
III. MÓRICZ PÁL.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Placz-utca 47. és 49. szám.

Itt a pátens.

Hajdúvármegye egyhangulag eltiltotta az önkéntes adófizetések elvégzését, utasította tisztviselőit — minden erkölcsi és anyagi kárpótlás megajánlásával, hogy törvénytelen rendeleteket végre ne hajtsanak, s egyúttal kimondta, hogy e határozat minden kormányhatósági jóváhagyás nélkül végrehajtandó.

A főispán hazafiaskodó hangon jelezte, vagy legalább jelezni látszott, hogy a becsületes alkotmány védelmének útjába nem áll.

Ma kapták meg a főszoigabirák, polgármesterek és községi előjárók e hazafias megyei határozatot és ezzel egyidejűleg a következő rendelet érkezett a nevezett hatóságokhoz Hajdúvármegye alispánjának aláírásával ad 4557/1905. Hajdúvármegye alispánjától.

Tárgy: Főispán urnak 5413 — 1905. sz. a. kelt rendelete, melyben a vármegyei közgyűlés 186/1905. sz. a. kelt határozatát felülvizsgálat végett a Belügyminiszter Urhoz felterjeszteni rendeli.

Czim . . .

Értesitem a czimet, hogy a főispán Ur a vármegye bizottságának f. hó Julius 10-én tartott rendkívüli közgyűlésének 186—1905. sz. a. kelt határozata azon része ellen, mely szerint az önkéntesen fizetni szándékolt állami adók beszedése és beszoigáltatása el lett tiltva és a határozatnak a főispán felterjesztését rendelő intézkedését figyelmen kívül hagyásával a végrehajtása van elrendelve — az 1886. évi XXI. t. cz. 57. §-ában gyökerező joga alapján a Belügyminiszter urhoz feliratot intézett s a határozat felterjesztését elrendelte.

Ennélfogva a közgyűlési határozat ezen részei még jogerőre nem emelkedtek, tehát a hivatolt törvény 57. §-ának 2-ik bekezdése értelmében a miniszteri jóváhagyás előtt végre nem hajthatók.

Debreczen, 1905. Julius hó 12.

Rásó Gyula kir. tan. alispán.

Ez a rendelet ment ki a közgyűlési határozattal egyidejűleg, gyengíteni annak az erejét.

E nehéz percekben, mikor az alkotmány a megyéken nyugszik, bonczkés alá kell vennünk ezt a rendeletet a jog, a törvény, a hazafiság szempontjából.

A rendelet szigoruan véve jogos és törvényes. Az 1886. évi XXI. t. cz. 75. §. B) K. pontja szerint (A főispán) ha valamely közgy. határozatot a törvény vagy ministeri rendeletbe ütköznek vagy állam érdekeire sérelmesnek vél, felülvizsgálat végett leendő felterjesztését elrendelheti s erről az illető miniszternek indokolt jelentést tesz.

Az ily határozat az 5. §-ban említett határozatokhoz képest szintén csak a ministeri jóváhagyás után hajtható végre.

Ez igaz.

Csakhogy van ám egy 1901. évi XX. t. cz. is, a melyik az új vármegyei rendről az ugynevezett egyszerűsítésről szól. E törvény 8. §-ában a jogorvoslatról ezt mondja:

„Felülvizsgálati kérelem és felfolyamodás a határozat végrehajtását rendszerint nem akadályozza.

A fellebbezhető határozat jogerőre emelkedés nélkül végrehajtható, ha:

a) . . .

b) ha fontos közérdekből vagy közveszély, avagy helyrehozhatatlan kár elhárítása céljából a határozatnak haladéktalan fogantatása szükséges“.

Az alispán ur első sorban a közgyűlésnek van alárendelve. Annak a bizalmából ül ott, annak a mandátuma alapján huzza a fizetését.

Ha a közgyűlés, az autonomia megtestesülése, fontos közérdeknek minősíti az alkotmány garantiáit; közveszélynek mondja ki az alkotmányellenes kormány létezési feltételeit: az adót és ujonczot megtagadni; ha helyrehozhatatlan kórnak tartja egy istentelen merénylet támogatását: akkor az alispánnak nincs joga arról beszélni, hogy a közgyűlési határozat nem jogerős.

Vagy mondja meg nyiltan, hogy

ő a törvényhatóság akaratával szemben saját egyéni jogerzetét követi, vagy engedelmeskedjék.

Ideje volna egy új rendkívüli közgyűlésen tisztázni az eszméket.

Az ország tanítói Debreczenben.

(Kézimunkára nevelő országos egyesületi tanító-tanfolyam Debreczenben.)

A közoktatás emberei most általában szünidejük örömeit élvezik, de vannak közöttük olyanok is, akik, bizony, nagyon megérdemelt pihenési idejüket is felhasználják a magok továbbképzésére, hogy ezáltal ismét a tanügynek tegyenek további érdemes szolgálásokat. Ilyenek azok a 40—50-re mező polgári iskolai tanítók, tanár- és tanítónők, kik városunkban a kézimunkára nevelő országos tanító-tanfolyamra gyülekeztek egybe.

Már harmadik hete tart ez a tanfolyam, mely a héten pénteken be is fog végezni.

A nemzet ide seregelt derék napszamosának az iskolája nagyon, de nagyon megérdemli, hogy felhívjuk rá városunk intelligens közönségének érdeklődő figyelmét.

Miről van ebben az iskolában szó?

Arról a fölséges szép, a jövőre néző hasznában kiszámíthatatlan értékű törekvésről, hogy olyan tanítókat képezzen ez az iskola, kik megtudják majd honosítani a vezetésük alatt álló polgári, elemi s az utóbbiak után következő gazdasági ismétlődő iskolákban az új népiszkolai tantervnek a kézimunkára is tanítani, nevelni kötelező rendelkezését. Arról van itt szó, hogy olyan, immár kész tanterveket képezzenek tovább, a melyek, vagy inkább, a kik a tulajdonképeni tanítás mellett a kézimunkára nevelést is vigyék be iskoláikba, oda törekedvén minden erejükkel, hogy az iskolákban eddig divatozott verbalismust, szótanítást cseréljék föl az igazán gyakorlati irányú és életre nevelő oktatással, hogy a gyermekeket már az iskolában tanítsák meg urra lenni az anyag fölött s arra az életre képesítsék őket, melynek vívódó küzdelmeivel annyi bajok lesz, minden bajok azokkal lesz az iskola falai közül való kiképzésük után. Ezek a tanítók majd nemcsak szellemi ismeretekkel tömik meg a jövő generációkat, hanem agyagot, papírt, kemény lemezt és fát adnak növendékeik kezébe; ügyesítik kezöket s az általuk minden nap látott tárgyakat, majd nagyhasznu közszükségleti dolgokat formáztatnak velők, állítatnak ki általok.

Használják föl városunk intelligens, a tanügy iránt érdeklődő férfiai és urnői a még hátralevő pár napot és nézzék meg a főiskola mellett levő régi gazdasági, ma ev. ref. elemi iskolai épületben levő e tanfolyamot, s bizonyára nagy lelki örömeiket fogják találni a szép munkában, mint babráltnak, furnak, faragnak, gyalulnak s agyag- és pa-

Vigyázz!
Kékre festett kirakat.

Folyton érkeznek újdonságok. 10.000 méter delain 25, 35, 65 kr. Óriás választékban vannak christalin, popelin, gouvrirozott crep fodor, grenadin, de különösen batistokban, melyeket az idény előrehaladta miatt nagyon olcsón árusítom el.

Lövy F.

➔ Kistemplommal szemben. ➔

pírmunkákon — kelő vezetés mellett — mint dolgoznak, kora reggeltől esteli 5, sőt 1/2 óráig is ezek a nemes, ezek a derék tanító munkások.

Guttenberg Pal igazgató áll ez intézmény élén, egy észak és nyugat Európát, ez ügy tanulmányozásában éveken át bejárta hazánkban a kézügyesítő tanítás apostolaként működő, igazán lelkes, magas műveltségű tanár, mikor a tanfolyam külső munkáira is felügyel, mindennap d. e. 11-től 12 ig az általa vezetett és irányított ügy elméletéről is tart előadásokat. Mellette három tanár vezeti aztán a gyakorlati tanítást, olyan férfiak, kiket **Guttenberg** már előző éveken bevezetett az új irányú iskola elveinek és gyakorlatának ismeretébe.

Sokat veszít az, a ki meg nem hallgatja az elméleti előadásokat és viszont sokat nyer, a ki eljár azokra és a ki fölkeresi ezt az iskolát, melyben az ész és a szív a kezét is munkatársul veszi, hogy olyan tanulókat képezzen, kik egész embereket neveljenek majd hazánk társadalmának.

Csiky Lajos.

Külföldi telephon hirek.

Bécs, július 17.

Békealkudozások.

(Pétervári) Most már egészen bizonyos, hogy Witte szerdán hagyja el Pétervárt, a honnan egyenesen Párisba utazik.

A szultán nagy beteg.

(Konstantinápoly.) A Jild-kieszkbot jelentik, hogy a szultán állapota igen veszedelmes. Folyton elájul és orvosai komolyan aggódnak életéért. A szultán ugyan résztvett a legutóbbi telamlikon, de utána senkit sem fogadott.

Hajók a tengeren.

(Berlin.) Kopenhágából jelentik: A német haditengerészet első hajója csütörtökön este, vagy pénteken éjjel érkezik Kopenhágába. Az Eges és Tritoj már pártvédő hajók is ideérkeznek, hogy résztvegyenek az ünnepségeken, amelyeket a német hajók tiszteletére fognak rendezni.

Oroszhon sorsa.

(London.) Pétervárról jelentik, általános az a remény, hogy a béke nemsokára létre fog jönni. Csak a hadikar pótlás kérdése okoz nehézsé-

get. A csár most teljes bizalommal viseltetik Witte iránt, akinek azt mondta: — Oroszhonnak sorsa most az ön eszében van.

A Times értesülése szerint Pekingben számítanak nagy értékére.

Automobil szerkesztelenség.

(Róma) Nemzetközi automobil versenyen Susa és Monticenus között a Rapid millánói automobilgyárnak egy automobilja iszonyu erővel beleütközött egy kőbe. Az automobilon ülő 12 ember közül a fűtő és egy Chic nevű mérnök nyomban meghaltak, többiek veszedelmesen megsebesültek.

Kötések a bécsi börzén.

(Bécs.) Vevők egyelőre tartózkodók voltak s e miatt nem jött létre üzlet. Az irány nem változott, az árak is a szombatnak maradtak.

Agyonkéselt képviselő.

(Trient.) Guiseppe tartomány gyűlési képviselő atyja hagyatékán összeveszett fivérével, miközben öccse kést rántott elő és a képviselőt megölte.

Vármegyénk és vidéke.

Vásári lopás. A balmazújvárosi vásáron Csige Erzsébet nevű igen szegény asszony zsebéből 6 koronát kiloptak. A csendőrség a tolvajt Balog Borbála 13 éves cigánylány személyében kézrekerítette. A pénz is megkerült.

Veszedelmes cseléd. Seres László, aki Zsoldos Gyula vasmospécsi birtokosnál szolgál, igen veszedelmes ember. Valamiért megharagudott a gazdájára, akit veszélyesen megfenyegette. A gazda a házba menekült és bezárta az ajtót. A dühöngő erre az ajtót kezdte fészegetni, míg a többiek meg nem fékeztek.

Politikai hireink.

Budapest, július 17.

Pestvármegye pofonja Fejérvárnak

Pestvármegye törvényhatósági bizottsága — válaszul — b. Fejérvary Géza na-

Hiába hullnak
Ujára rózsák
S hiába kék az ég, —
Szárnyát leejti,
Szemét lecsukja,
S csak várja lelke,
Hogy agyonnyomja
A szürke semmiség.

Szávay Gyula.

Krinolin.

Ivette Gilbert Alexandra királyné kívánságára — krinolinban jelent meg a Buckingham palotában.

Egy rövid hír csak s mily sokat beszél. Szomorú kimutatása a kareszt, formás női alakoknak; bucsuztatója a féséges és sejtelmes szoknyafogásnak, a férfi-ittasítónak; rémséges közelsége az illuziórontó ruha-kemenézének és fájó jajdulása a vég-selymek árától behorpadó férfi zsebeknek: mindez benne van ebben a rövidke hírben. Mert mért kívánná az angol királyné, hogy egy

piparancsára, ma rendkívüli közgyűlést tartott és a következő megszívlelendő határozatokat hozta:

Elfogadták Gulner Gyula volt államtitkárnak azon indítványát, hogy a vármegye egyszerű határozat alakjában, minden válszának mellőzésével, mondja ki, hogy a törvénytelen és alkotmányellenes kormányval szemben a legmagasabb fokú bizalmatlansággal viseltetik (ugy van!) és a kormány a vármegye támogatására nem számíthat. (Nagy éljezés.)

Elfogadták báró Prónay Dezsőnek azon indítványát is, hogy mindaz, a mi a képviselőház határozatában van, reá már a törvényekből folyólag kötelező s így e határozatot magára irányadónak tekinti.

Ezután következett a 65-ös bizottság több javaslata. Ezeknek elseje az, hogy a bor és hús fogyasztási adó a községek által elfogadandó és letétbe helyezendő. Továbbá javasolja a bizottság, hogy a póttartalékosok és tartalékosok behívói nem kézbesíthetők. A 65-ös bizottság harmadik javaslata, hogy az önként belépő ujonczok belépő bizonyítványait tagadják meg. A bizottság az ex lex alatt megtagadott adót takarékpénztárba tételét javasolja a megye polgárságának. Végül kimondta, hogy a január 1-től kiadott fizetési meghagyások nem kézbesíthetnek.

Ezeket a javaslatokat is elfogadta köz-törvényhatósági bizottság Babó Mihály azon indítványának hoztatásával, hogy a vármegye részéről biztosított elégtételt a megyei tisztviselőknél kívül a községi és a városi tisztviselőkre is kiterjesztessék.

Elfogadták báró Prónay Dezső azon indítványát is, hogy ezentúl minden hónap második csütörtökén rendkívüli közgyűlést tart a vármegye.

Titoktartás a rendőrségen.

— Vizsgálatot követelünk. —

Ilyen cím alatt megemlékeztünk arról a botrányos dologról, hogy a rendőrség olyan ügyről adott ki hírt, amely szerintünk és a közügyet szolgáltató emberek előtt is a legszigorubb értelemben vett hivatalos titok. Már pedig a Gajzágó-ügyben a Végh-Gyula rendőrkapitányhoz érkezett névtelen feljelentés a vasárnapi lapunkban kellőképpen kifejtett indokok szerint a legfontosabb hivatali titok, mert pusztán titoktartás mellett vezethet a nyomozás eredményre, a sajtó úján való kidobás nemcsak hogy veszélyezteteti az eredményt, hanem egyenesen meg is hiúsíthatja, jelen esetben pedig alighanem meg is hiúsította. Ez megdönthetetlen tény.

művésznő mutassa be neki a krinolint, ha csak azért nem, hogy meglássa, jól fest-e a rettenetes ruhadarab a kevésbé kíváncsú női alkaton is? Amivel nem vonjuk kétségbe sem a királyné, sem a művésznő kétségtelesenül vénuszi természetét. De önkéntelenül eszünkbe jut, hogyan keletkezett a krinolin divatja. Tudvalevőleg Eugénia császárnénak egyszer nagy oka volt arra, hogy olyan szoknyában mutakozzék, amely diszarétül takarja el, hogy ő felségeik is alá vannak vetve a természet törvényeinek. E célra rendelt a szabójánál egy krinolint. Természetes, hogy két nap alatt az egész Versailles, egy hét alatt az egész Páris tele volt olyan nőkkel, úgy hogy a férfiak nem igen tudták, kinek van a krinolinra tulajdonképpen szüksége... Azóta már egyszer végkép kimult a derék krinolin. Csak kísértetni járt fel olykor-olykor, de soha még ily komolyan nem fenyegette a praktikus és poétikus szűk szoknyát.

Alexandre királyné ugylátszik nem akar elmaradni felséges ura mögött, kit a minap egy kalap feltalálásával tisztelt meg a fáma. A királynétől nem lehet rossz né-

Rossz órában!

Ugy van az ember,
Hogy néha-néha
Elönti egy nagy,
Mély szomorúság
És azt se tudja miért, —
Hegyóriások
Nyomják a lelkét,
S ólomes ppekben
Érzi peregni
Erein át a vért.

Lelkében mintha
Sűrű és lomha
Pelyhekbe' hullna,
Elfödve mindent,
Egyhanguan a hó, —
S azt érzi csak, hogy
Minden pehelyvel
Egy alma száll el
És lenn a földön
Sárosb lesz a való.

Hiába zsong a
Világ vidáman,

Megemlítettük *mellékesen* (mert nekünk igazán mellékes volt) azt a lapot is, amely a hivatali titok súlyos megsértésével jutott a közönség kíváncsiságának felgerjesztésére alkalmas anyaghoz. Minden célzatoság nélkül tettük ezt, csupán azért, mert a vasárnapi számunkban megjelölt ujság megemlítését el nem kerülhettük.

No és mi történt? A krajczáros kollektív irodalmi epeömlésbe esett és „közgye burkolt kenyéririgység”, „Mának fája a királyi ügyész feje” címek alatt Jeremiás keserveiből vett idézetekkel: „Fáj. Nagyon fáj. Az ügyész feje is neki fája. Különösen fáj — stb. kirohan, nem nekünk, hanem a napra és nem veszi észre a jámbor, hogy vaj van a fején, ami pedig a napon tudalevőleg el szokott omladni.

Büszkén hangsúlyozta a „Debreczeni Reggeli (habbal vagy föllel?) Ujság”, hogy mindent megír, *de csak azt, ami igaz*. Hát ez szép volna, *ha igaz volna*. De nem igaz. Ez az igazán rövid életű és még a bába fürösztővizben sivalkodó lapotárs kisdednyi élete alatt egész tömegét zuditotta már a piacra a *nem igaz* dolgoknak, viszont igaz dolgokat *elhallgatott*, bizonyára nem közérdekből.

Csak néhány esetet sorolunk fel bizonyítékkul:

Pár napos korában a D. R. U. nagy szenzációként rikoltotta ki, hogy M. K. magántisztviselő, akit váltóhamisításért feljelentettek a rendőrségen, töredelmesen bevallotta a hamisításokat. stb. és a rendőrség egyelőre szabadlábban hagyta. *Boldizsár Kálmán* dr. rendőrkapitány és minden rendőrtisztviselő a tanunk rá, hogy ez *szemen szedett hazugság volt*, mert először is M. K. ellen nem tettek feljelentést váltóhamisításért, le nem tartóztatták, ki nem hallgatták, tehát be sem ömerte, stb.

Hát nem keletkezését biztosította a közönség kíváncsiságának felgerjesztésével a nevezett krajczáros lap mikor e sületlen hazugságokkal spékelt szenzációt közreadta?

De volt itt más eset, amelyben páratlan igazságérzetéről tett bizonyosságot a D. R. U. című lap. Ez a hivatalból elmozdított hajdunánási állatorvos Révész (Adolf) bűnügye volt. Ezt a hűtlen tisztviselőt a debreczeni bünyenyítő törvényszék piszkos manipulációiért elítélte.

Azt gondolná a nyájas és hiszékeny olvasó, aki a „Debreczeni Reggeli Ujság” öndicsérettől hullaszagos nyilatkozatát olvasta, a melyben büszkén hangoztatja: „ezután is min-

dent megírunk ami igaz, de csak azt, ami igaz” — hogy a nyilvánosság előtt megszéllőztette ezt az ügyet is, amely *igaz volt*. De hát csalódik a hiszékeny olvasó. Ezt az igaz és pellengérezésre méltó ügyet a *Reggeli lapotárs elhallgatta*. De nemcsak elhallgatta, hanem eljött hozzánk a Reggeli lapotárs egyik belmunkatársa és bennünket is arra akart bírni, hogy a szennyes ügyet ne széllőztessük meg, hanem elhallgassuk, mint a Debreczeni Reggeli Ujság és a többi debreczeni lap tette.

Ez a válaszuk a D. R. U. büszke és önérvényes nehadd magad schlézingerkedésére.

Csupán e két esetet említettük meg, hogy ecseteljük vele a krajczáros lapotárs megbízhatóságát, igazságszeretét és nagy-képű önérvényességhez való kiváló jogosultságát. Csak e két esetet említettük meg, mert a lapnak szült kerete nem engedi meg, hogy az említett ujság minden számában rámutassunk az igazmondás — lólábára. No de hagyjunk valamit máskorra is. A leczkéből egyelőre elégnék tartunk ennyit.

Fontosabbak ennél azonban a hivatali titok megsértésére tett megjegyzéseink. Jobban szerettük volna, ha *Végh Gyula* főkapitány nyilatkozott volna e dologban, mert őt tartja mindenki a hivatali titok kikotytyantójának. Nem akarjuk elhinni, mert elvégre is ő nem kofa, hanem főkapitány volna, vagy mi a szösz! Igaz, hogy már erősen nyugdíjképes.

Mi az ujság?

A gyáva férfi. Baján történt az eset, melynek hősnője holtan fekszik, hőspedig él és a legkiméletlenebb kritikát, esetleg a gyilkosság bűncselekményeért bírói ítéletet is várhat nyomoruságos tettéért. Az eset maga sajnos köznapias. Két szerelmes egy örülten kétségbeesett pillanatban elhatározza, hogy eldobja magát az életet. Meleg Amália egy szegény kis varróleány, miután kedvesével előre megállapodott, hogy mindketten a Dunába ugranak, tegnap délután a bajai hajóállomásnál a Dunába ugrott és a hóbokban elmerült. A fiatal ember rémülte nézte kedvesének szörnyű tettét és mikor látta, hogy az végleg elmerült, nem követte kedvesét a halálba, hanem szépen megfordult és ment a maga dolga után.

Az áruló ébresztő óra. Valóban Conan Doyle „Sherlock Holmes”-jának detektív kalandjai közé való ez a história, mely Hő-Csaba község határában játszódott le. Akként történt a dolog, hogy Honák József görömbölyi laka panaszt emelt a rendőrségnél, hogy ismeretlen tettesek öltözet ruháját, két régi lószerszámot és ébresztő óráját ellopták. A nyomozás megindult, a tettest azonban nem sikerült kézrekeríteni. A csendőr járőr Heő-Csaba község határában Kolompár József nevű cigánylegényvel találkozott, akit igazolásra szólítottak fel. Amint aztán e tárgyban, ott az országúton megindult a „tárgyalás”, hirtelen valami erőteljes csengetyü-berregés zavarta meg a helyzet komolyságát és néhány pillanat múlva csendőri beavatkozással Kolompár zsebéből napfényre került az ébresztő óra. Ezen a nyomon haladva, csakhamar kiderült, hogy Kolompár József volt a Honák Józsefnél elkövetett lopás tettese. A cigányfiút tetartóztatták.

A halálszekere. Budapesről jelentik, hogy a kőbányai-úton, közvetlenül a magyar államvasutak gépgyárának közelében ma kora hajnali órákban az uttesten egy élettelen emberi test feküdt arccal a föld felé fordulva. Egy arra menő napszámos ember a mozdulatlan emberi alakra felhívta a közelben posztoló 1484. számú rendőrt, aki a hajnali szürkületben figyelmesebben tekintette meg a földön fekvő embert s csakhamar meggyőződött róla, hogy a szerencsétlen már kilehelte lelkét. Myakán hatalmas véres seb tátongott s úgy látszott, mintha bünténynek esett áldozatul. A rendőr nyomban értesítte a főkapitányságot, a honnan Thakovith ügyeletes fogalmazó dr. Bojtha rendőrorvossal kiment a helyszínre. A rendőrorvos megvizsgálta a holttestet s konstataálta, hogy nemcsak a tarkóján, hanem derekán is megsebesült s valószínűleg bordatörést is szenvedett, halálát azonban közvetlen a nyak fölötti mély seb okozta. A vizsgálat folyamán a gyilkosság kizártnak látszott, ellenben valószínűvé vált, hogy a szerencsétlen embert az éj sötétségében egy automobil gázolta halátra. A további vizsgálat kiderítette azt is, hogy az éjjel örületesen gyors iramban tényleg vágatott arra egy automobil, melynek tulajdonosát azonban mindeddig nem sikerült kinyomozni. Az automobilon egy nő és két férfi ült. Kolossváry ügyeletes rendőrtanácsos utasítást adott több detektivnek a gyilkos gépkocsis kinyomozása iránt s remélhető, hogy még a mai nap folyamán sikerül nyomára akadni. A szerencsétlen áldozat, mintegy 18—26 éves, jól öltözött iparosnak látszó fiatalember. Zsebeiben semmi olyan írást nem találtak, ami kilétét igazolná s így személyazonossága eddig nem volt megállapítható.

Ovasóink rovata.

Foglalkozva a kőmives bérharczczal.

Tekintetes Szerkesztő ur, kérném becses lapjában közölni a megjegyzéseimet a nagy közönség érdekében.

Miután arra a meggyőződésre jutottam, hogy nemcsak a nagy közönség érdeke megkívánja a már oly élesen elharapódzott és már veszélyes kőmives munkaszünetet, mely a nagy közönség türelmét végleg kimerítette, én jó forrásból értesítve tudom, hogy sem az építő-mesterek, sem a kőmives segédek nem nagy emberei a további harcznak és én határozottan állítom, hogy mind a két fel teljesen megelégedett a munkátlansággal. Igen, de az erős surlódás már egyik felét sem engedi, hogy egymással egyezkedjen vagy kibéküljön, bár a körülmények oly annyira elmérgesedtek, hogy a mestereknek is, a segédeknek is feltétlen szükségök van a kibékülésre, azért közvetlen egyik fél sem óhajt egyik a másikkal szóba sem állani, a mi aztán lehetetlenné teszi a köztök fent álló bajokat kiegyenlítői.

És ezen mindnyájunkra vészt-hozó munkátlanságot, amint szerény tehetségemtől telik, ki akarom köszörsülni, mert az én ajánlatomat úgy a mesterek, mint a segédek elfogadhatónak találhatják.

Először is megvagyok róla győződve, hogy úgy a mesterek mint a segédek érdeke forog fenn és ezt be-

ven venni, hogy ha férje a férfi divatot irányítja, ő a női divat terén vágyik babérokra. Lehete ugyan arról beszélni, hogy mennyivel emberségesebb dolog volna azt a külvilágot, mely a királyné mostani ruhái és a készitendő krinolinok között lesz. — felosztani a londoni szegények között, de ez olyan naiv gondolat, hogy magunk is mosolygunk felette. Egy kicsit szomoruan, de mosolygunk . . . Aztán mosolygunk azon is, aki okosabbnak tartja a mostani divatot, a szűk, rövid szoknyát — a porkavaró, egész trotoárt elfoglaló krinolinnál. Ki keres még okosságot is a divatban? Logikát a logikátalanságban . . . Sok lányos család apák a gondolatára is megöszülnek, de azért az angol királynénak csak egy krinolinjába kerül s Európa szoknyatengerbe, sok család-apa pedig adósságba merül. Csak a szabók dörzsölik a kezüket. Hány véggel több kelme fog elkelni! Mert ha nem eszünk is, de ha arra kerül, krinolinba bujtatjuk a lányunkat, az szent! . . . Hát nincs igaza Darwinnak?

A. G.

csülettel és lelkiismerettel kell megoldani, hogy egyik oldalon se legyen kár, sőt mind a két oldalon áldásos és hasznos legyen az áldatlan harc után az út. Az én eszmém az, mivel már említettem is, a mesterek és segédek nem akarnak egymással még tárgyalni sem. Szerintem: mindenestre egy békéltető bizottságról kell gondoskodni, a melyet a mesterek és segédek közé kell ékelni és annak a bizottságnak lelkiismeretes kötelessége rövid néhány nap alatt megteremteni a békét és én határozottan állítom, hogy ez nem ütközik semmi nehézségbe, ha csak annyit tesz meg az ipartestületi elnök ur, hogy a testületi tagok közül hat iparost nevezzen ki, a mely iparosok az építés körül szoktak munkálkodni, ez a felkerés is csak azért legyen, hogy azon iparosok ne csak mint önként ajánlkozók, hanem mint tiszteletből ki nevezett mesterek járjanak közben, és pedig két ács mester, egy asztalos, egy lakatos, egy bádogos és egy festő mestert.

Ezen választmány megbízásában páratlanul eljárók, s az én legjobb hittem szerint néhány nap alatt teljes rend volna, amelyet az egész nagy közönség épp olyan örömmel fogadna, mint magok az ujjat huzott kőmives mesterek és kőmives segédek is.

Szabó Péter,
ács mester.

(Mester-u. 20.)

Egyházak és iskolák.

Elhunyt tanár. A debreczeni főreáliskolának nagy gyászja van. Egyik legkiválóbb tanárát veszítette el. Harmath Gergely városszerte ösmert, köztisztelt tudós tanár, a ki a társadalmi életben is tevékeny részt vett. Szováta fürdőben, hol gyógyulását kereste, meghalt. Harmath Gergely több mint negyedszázad év óta emeli Debreczen tanügyét és korábban a debreczeni kegyesrendi gymnasium rektora volt. Az érdemes tanár elhunytára és temetésére vonatkozólag a főreáliskola tanári kara a következő gyászjelentést adta ki: A szorgalmas és jó tanártárs elvesztése felett érzett fájdalommal tudatjuk, hogy Harmath Gergely debreczeni állami főreáliskolai tanár életének 60. dik. tanári működésének 36. ik évében. Szováta fürdőn, Marostorda megyében, holszenvedéseire enyhülést keresett, f. évi július 15. én elhunyt. Temetése Szováta július 17. én volt. Emlékét kezelettel őrizzük. Debreczen, 1905. évi július 18. án. Az állami főreáliskola tanári testülete.

Angolország japán fejedelmi vendégei. *)

Irta: Mrs. C. Mac. Donald.

*) A Budapesten megjelenő, kitűnően szerkesztett „Hungary” angol lap után.

Mikor a walesi herceg szülei nevében a Viktória állomáson fogadta Herceg Arisugawat és hercegi nejét, valamint vagy 300 tagját a „japán társaság”-nak, a kiket Diósy Arthur vezetett, banzaj és éljen kiáltások reszkettettek meg a levegőt. Általában a magyarok igen kiváltak ezen szép ünnepélyen, melyet a japán fejedelmi vendégek tiszteletére rendeztek.

Különösen sikerült volt az a kerti ünnepély, melyet az udvari botánikus kertben rendeztek június 27-én, hiszen gyönyörűbb

helyet nem is választhattak volna a nap és virágok országa szülötteinek megünneplésére.

A herceg és hercegné Hayashi vicont kíséretében jelent meg, a kiket Holme elnök, Diósy alelnök és a japán társaság számos tagja fogadott. A hercegnét gyönyörű orchidea csokorral lepték meg.

A hercegné, a ki jóval magasabb, mint a japán nők rendszeren, fehér selyem ruhában jelent meg és kedves modorával nagyon megnyerte a jelenlevőket.

A látogatás rövid volt, mivel több helyen meg kellett jelenni a hercegi párnak, így a Buckingham palotában is ő felségeiknél.

Midőn megköszönték nekik, hogy jelenlétükkel az ünnepélyt díszítették, a herceg tiszta angol kiejtéssel azt felelte:

— Én köszönöm, hogy szívesek voltak meghívni.

Tavozásukkor 1000 koronát adtak át a japán társaság javára, melynek a herceg különben is iszte etbeli tagja.

Gyönyörű öltözetekben jelentek meg a hölgyek... Ott voltak Nemetszág, az Egyesült Államok, Spanyolország, Dánia, Siam, Cína, Görögország, Belgium nagy követei. London Lord Mayorja nevével és nagyon sokan a magasabb társaságból.

Felbermann Lajos, Deutsch Miksa és igen sok magyar. Diósy Arthur ott forgóldott mindenütt. — Csodálatos, hogy ezt a kedves művelt embert mindig úgy emlegetik, mint a ki fia Kossuth volt titkárjának és barátjának, holott a saját kedves modoránál fogva is megérdemli az elismerést, feltűnő a akja valóban és igazán magyaros.

Ji jitsut játszottak, egy japán bűvész pedig ügyességével szórakoztatta a közönséget. — A skót pedig pompás japán és angol d. llamok-t játszott.

A szép ünnepélyt a japán himnusz eljátszásával rekesztették be.

Yankee

UJDONSÁGOK.

Koncz Elek emlékezete.

(Kedves házi ünnep a pénzügyi kuglizóban.)

Koncz Elek a pénzügyi tisztviselő kuglizójának volt az alelnöke. Kedves modorával sok jó barátot szerzett magának és két év előtt bekövetkezett halála után kitűnt, hogy még egy bizonyos összeget is hagyományozott a társaságnak.

Tegnap nagy társaság gyűlt össze a kuglizóba halála évfordulója alkalmából. Ott voltak a rokonok is.

Hutflész Kázmér elnök felszólította Géressy Kálmán tagtársat, hogy az elhunytól néhány szóval emlékezzék meg. Géressy szép szavakban néha tréfásan emlékezett meg a jó barátáról, figyelmeztette a tagtársakat, hogy a jó humort tartsák meg és igyekezzenek hasonlók lenni a megboldogult jóbaráthoz Koncz Elekhez.

A társaság aztán hozzáült a bogrács gulyáshoz és kedélyesen elbeszélgettek a régi jó időről.

Kiss Áron püspököt megoperálták.

— Sikerült szemoperáció, —

Csiky Lajos ev. ref. theologiai tanár közli a következő érdekes sorokat:

Köztudomásu dolog, hogy minden tiszteletreméltó öreg püspökünk, Kiss Áron, az utóbbi években elvesztette szeme látását, a mit mindenki látogatóinak az ő korával való elgyöngyösének tekinthetett.

A püspök ur sohasem tudott kibékülni őt teljesen lenyűgöző nyomorúságával, s mintegy másfél hónappal ezelőtt magához követte Hódmezővásárhelyről dr. Imre Józsefet, az ottani, általa alapított szemészeti kórház igazgatóját, az igazán országos nevű speciálistát, ki is gyökeres vizsgálat alá vevén a beteg szemét, kijelentette, hogy mivel azon egyszerű hályog van, melynek az előhaladt korrallal semmi közét, s mert a püspök ur egészségi állapota is teljesen normális, a hályog teljes kifejlődése után eltávolítható s a püspök ur visszanyeri szemévilágát. Julius közepére ígérte dr. Imre, hogy végrehajtja az operációt.

Tegnapelőtt csakugyan megérkezett, s tegnap 16-án d. e. Dr. Ujfalusi, Somogyi és Láng orvosok asztálása mellett pár perc alatt, mint a jelen voltak beszéltek, valami véghetetlen ügyességgel és bátorsággal végrehajtotta az operációt, a melyet az előkelő páciens egyetlen szisszenés nélkül állott ki, különben is rendületlen bizalommal viseltetvén kiváló nevű műtő orvosra iránt. És a szemelátását immár visszanyert püspök ur egy Dr. Imre által hozott, tizenhét év óta szembetegség körül forgoló betegápoló asszony gondozása mellett most lakasa egyik elsőtétített szobájában fekszik, s tíz napon át kezelő orvosát, Dr. Somogyit és az ápoló asszonyt kivéve, egyáltalában senkivel nem érintkezhetik.

Hogy fogja az az öreg ember, mikor majd leveszik szeméről a kötéléket s újra lát, és látván, boldog örömeiben sir, hogy fogja az majd áldani az ő élete nagy jóltevőjét, a szemészeti tudomány és gyakorlat áldott kezű orvosát, dr. Imre Józsefet!

Hortobágyi életképek.

A metjetgy iroda, amely tavaly a bika- viadalokat rendezte, az idén hortobágyi életképeket akar bemutatni a főváros közönségének. A vállalat Jeremiás nevű alkalmazottja már járt is kint a Hortobágyon Markovits ménmesternél és el akarta vinni magával mindjárt a neki tetsző ménest is Budapestre. Persze, ez nem sikerült. Most aztán sürgönyözött a tanácsnak sürgős intézkedésért. Király Gyula nem hiába gazdasági tanácsnok, de úgy is fogta fel a dolgot és azt felelte az élelmes vállalkozónak, hogy vegye meg az egész ménest, szerződtesen hozzá csikósokat és úgy mutogassa a hortobágyi életképeket. Ha aztán vége lesz a mutatványoknak, adja el a lovakat.

— **Mentő egyesület** szervező bizottság Körner Adolf elnöklete alatt a város háza kistanácstermben ülést tartott, a melyen az alapszabálytervet vitatták meg. Pontról-pontra tárgyalták azt s néhány s rilaris és jelentéktelenebb vita hozzájárulása után azt elfogadhatónak találták.

— **Egy magyar ezredes és a oszsz.** A Pécsi Naplóból vesszük át ezt a kedves kis történetet: Rövid ideje, hogy béla- falvi Fekete Miklós, az 52. gyalogezred parancsnoka városunkba került és már is úgy katonai, mint polgári körökben egyaránt nagy népszerűségnek, igazi tiszteletnek s szeretetnek örvend. Erre egyébként jó magyarságával, kollegiális együttérzésével, kelemes barátságos modorával mindenképen rá is szolgált. Természetes ilyen körülmények között, hogy őszinte, benső örömmünneppel ülték meg az ezredes mai születésnapját. De különös melegséget kölcsönöz ennek a születésnap ünnepségnek egy kedves epizód. Fekete ezredes több tiszt társaságában ki- lovagolt ma délelőtt és midőn Patacsához

ért, jelen patacsi szives e ki nagy 1859. rész a láttára Miklós, édes ap meg. Az mint fog nem hanyatt szá ked elmondj hosszas szel, m kiérdem parádák É ruháját kapitán ján ver bajtárs

13 hón éves, Mihály ref. 20 12 hón napos, Német Margit ref. 2 Major Arank

közön homo kötele fizette pitán latság őri nem Igaz homo magy rend állás

ismer Istvé hogy járó is kü zért. Sipo kapo assze hane elcsi

Mik gala kez jött el, bok

kör fol az vel ség ké

ért, jelenti neki egyik legény, hogy Banó, a patacsi öreg csász szeretne vele beszélni. A szíves ezredes maga elé hívatta az öreget, ki nagy meghatottsággal beszélt el, hogy 1859. évi június hó 24. én, mint kürtös vett részt a solferinói ütközetben, hol a szemé láttára kapott súlyos sebet békefalvi Fekete Miklós, vitéz kapitánya, a mostani ezredes édes apja, kit e sebek életétől fosztottak meg. Az ütközet után Aquiba került az öreg, mint fogoly; kiszabadulva, büntetésül csaknem megfizetelték csapatját, de minden hányattatása után is élénken emlékezik vissza kedves kapitányára, amit kellett, hogy elmondjon a kapitány fiának. Az ezredes hosszasan elbeszélgetett a harczedett csász szel, majd meghívta, hogy jöjjön vele. De a kiérdemült hadfi kijelentette, hogy:

— Nem lehet így ezredes ur, előbb parádába vágom magam...

És parádába vágva magát, legszebb ruháját vette magára, úgy jött be a vitéz kapitány ezredes fiához, ki születése napján vendégelte meg kiváló apjának kürtös bajtársát.

— **Halálozások.** Szabó Julianna rk 13 hónapos, Péntes Andrásné ev. ref. 57 éves, Ménes Mihály ev. ref. 68 éves, Dihen Mihály ev. ref. 53 éves, Nagy Mihály ev. ref. 20 hónapos, Jobbágy Sándor ev. ref. 12 hónapos, Farkas Ilona ev. ref. 12 hónapos, Csiba Julianna ev. ref. 10 hónapos, Némethi Erzsébet ev. ref. 2 éves, Szük Margit ev. ref. 6 éves, Halász Erzsébet ev. ref. 2 éves, Busi Róza ev. ref. 9 hónapos, Major Julianna ev. ref. 9 éves, Szuknaics Aranka ev. ref. 3 hónapos.

— **Hogy teljesíti a rendőrség a közönség kívánságát?** Beküldték: A homokkerti mulatság vigalmi bizottsága kötelességszerűleg bejelentette és befizette a kívánt 3 koronát a rendőrkapitányi hivatalnak azért, hogy a mulatság alkalmával rendőri illetve csendőri kirendeltség legyen. Hát bizony nem volt ott egy fia csendőr sem. Igaz nem is volt rá szükség, mert a homokkert intelligens közönségének magaviselete feleslegessé tette azt. A rendőrség eljárását csak mint tényállást említjük fel.

— **Furfangos család.** Sipos Zsófi ismert csavargónő azzal állított be Béres Istvénné nyil-utca 81. sz. a. lakosnőhöz, hogy Sz. J. Szakácsné a gyermektartásért járó hátralékát kiakarja fizetni. Béresné el is küldte Eszti nevű 5 éves leányát a pénzért. A kis leányra a kapuban leselkedett Sipos Zsófi és mikor a kis lány kijött, a kapott 6 koronát elcsalta tőle. A szegény asszony feljelentette Sipos Zsófit, akit alighanem valamelyik pálinkamérésben fognak elespni.

— **Noé és a böszörményi ember.** Mikor Noé bárkájában megjelent a galamb, hát az öreg Noé arra felé kezdett evezni, a merről a galamb jött. — A mint egy part mellett megy el, egy embert lát küzködni a habokban.

— Hát maga hová való?

— Böszörménybe.

— Aztán mit keres itt?

— Dinnye földet.

— **Mindenben megfelel.** A cseléd-könyvekbe nem szabad olyat írni, ami befolyásolná elhatározásában szerződésénél az új gazdát. Így aztán voltaképpen használhatatlanok a rovatok, amelyekben a hüségéről, szorgalmáról, magaviseletéről kellene képet festeni.

Egy uri asszony nemrégén kölcsönös megállapodás alapján elbocsátotta szolgáló leányát, a könyvébe pedig ezt írta be: „Mindenben megfelel”.

A leány véletlenül egy jó barátjához került, aki a második héten kétségbeesetten szalad az első gazdasszonyhoz:

— Ez neked jó cseléd? Hogy irhattál olyat a könyvébe? Egyet szólok csak hozzá, szárazat felesel vissza — már torkig vagyok vele.

— Biz én ezt irtam bele éppen a könyvébe. Nem olvastad, hogy mindenben megfelel? Megfelel ez neked a konyhában, hálószobában, ebédlőben, a hol csak akarod...

— **Botrány az esküvőn.** Nagyváradról jelentik, hogy kinos incidens zavarta meg tegnap délután egy új pár esküvőjét. Az olasz-i református templamból jött ki a násznép, elől a már megesküdött pár, egy asztalossegéd és kiválasztott élete párja. A mint a templom kapuján ünnepi hangulatban kiléptek, egy idősebb férfi és egy nő ugrott eléjük és durva átkozódásokkal inzultálta őket. A násznép megdöbben a keletlen meglepetésre, amely azonban még jobban elfajult. A szóbeli sértéseket, melyek a vőlegényt érték, csakhamar tetteges inzultus követte. Apa és leánya neki estek az új párnak és ütlegetni kezdtek, ünnepi ruhájukat össze vissza tépték. Nagy csődület verődött össze, majd nehezen egy rendőr is került. Ekkor előadták a botrányesinálók, hogy a vőlegény sokáig udvarolt a leányt és házasságot ígért neki, azonban szó nélkül ott hagyta, sőt kölcsönadott pénzzel is adós maradt. Ezért állottak rajta boszút s a menyegzője napját keserűvé tették. Az apa és leánya ellen, kit a brutális támadás miatt a tömeg élesen elítélt, a rendőrség megindítja az eljárást.

— **Betörő borbélylegény.** Ivánovits Antal fodrász hétfőn délben Szakács Sándor borbélylegényére hagyta az üzletét. Mikor ebéd után visszatért, az üzletét üresen, a pénzes asztalfiókot, amelyben 37 korona készpénz volt, felfeszítve találta. A betörő borbélylegény magával vitte ruháját, szerszámait, munka és katonakönyvét. A rendőrség távirati uton intézkedett letartóztatása iránt, mert alapos a gyanu, hogy Nyiregyháza felé vette az útját, mert odaváló.

— **Szegény asszony panassa.** Csizsár Sándorné Nagy Julianna Árpádtér 34. sz. alatt lakó szegény asszony szorultságában 2 koronát kért J. I.-néből. A kölcsön biztosítására 3 párnajáról szóló zálogcéduláját adta át neki. A napokban járt le a zálogjegy, elment hát a szegény asszony, hogy az adósságát visszafizesse és a párnáit kiváltsa. Akkor tudta meg, hogy J.-né a párnákat már hónapok előtt kiváltotta és azóta használja is, sőt azt állítja, hogy csak 2 párnát kapott ki a zálogházból. A szegény asszony sikkasztásért feljelentette.

— **Debreczeni birtokváltások.** Szentpéteri Sándor és neje Nagy Zsuzsánna veszik a debreczeni 4578 sztkvben foglalt vénkerti szőlőt Tóth Ferenc és neje Kovács Zsuzsánnától 3135 kor. — Csoba Péter és neje veszik a debreczeni 6166 sztkvben foglalt Török Bálint utca 15 sz. háznak 85/96 részét Barna György és társaitól 7083 kor. 37 fillér. — Kenyeres Károly és neje Abeles Emma veszik a debreczeni 858 sztkvben foglalt 4 hold 75 négyzetölj ujosztású földet Burai János és neje Gulyás Zsuzsánnától 3600 kor. — Káplár János és neje veszik a debreczeni 3790 sztkvben foglalt 735 négyzetölj Tégyláskerti szőlőt Békési János és

neje Korda Máriaától 1400 kor. — Székely Sándor és neje Oláh Julianna veszik a debreczeni 1075 sztkvben foglalt 2 hold 550 négyzetölj ondódi földet özv. Tar Mihályné Szilágyi Julianna és társaitól 1700 kor. — Németh András és neje Bak Mária veszik a debreczeni 3893 sztkvben foglalt 271 1/2 négyzetölj Tégyláskerti szőlőt Kiki Lajos mint kiskoré Nagy Sándor és Nagy Géza gyámjától 600 koronáért.

— **Ha a suszter fürdőre megy.** Puskás Gáborné csonka utca 7. sz. a. lakosnő feljelentést tett a rendőrségen, hogy 15 éves fia, Szabó Béla néhány nap előtt nyomtalanul eltűnt. A fiu O. H. suszternél inaskodott másik cimborájával. Pár nap előtt a gazda fürdőre utazott és két inasának élelmezésére — állítólag — összesen 50 fillért hagyott. A szegény fiu alkalmasint ezért szökött meg.

— **A Scheiner orfeumban** a „Debreczeni” sörösarnokban szerdán a Kossáth-asztaltársaság javára a szegény gyermekek felruházási alapjára jótényerű előadás tartatik, mely alkalommal a Scheiner testvérek magyar-langyel énekesek is fellépnek. Igen érdekes előadásnak ígérkezik a július 19. iki.

— **Elveszett f. hó 16-án** Leány utcától Rákóczy és Csapó utcákon át a színházig menve egy aranyozott dupla fedelű ezüst óra linczezal. Az óráról üveg és preczumutató hiányzik. Megtaláló kiadódhivatalunkban vagy Leány utca 6. sz. a. jutalomban részesül.

A Homokkerti Olvasó-egylet estélye.

A múlt szombat este tartott meg a homokkerti mulatság.

Egrike volt ez a nyári mulatságok közt a legsikerültebbeknek. A hatalmas ponyva sátor, mely maga is látványosság számba ment, diszes közönség töltötte meg. Városunk notabilitásai közül jelen voltak: Szabó Kálmán orsz. gyűl. képvis. János Zoltán ev. ref. lelkész, Benke Gyula és a tizedik gyógyszer-tulajdonosa Kóczián Dezső és még többen.

A mulatság megnyitója volt a munkás delegátus által előadott Himnusz, melyet Alföldi Béla karnagy dirigált, kellő preczizitással. Utána János Zoltán lelkész tartott szabad előadást a nagy reformátor Zvingli életéről, nagy tudással és ékes szóval. Majd dr. Király Péter ügyvéd „Eszményi élet” cz. költeményét olvasta fel. A szép költeményt a közönség hangos ovációval fogadta. Közben a munkás delegátus adott elő darabokat nagy hatással, Végül Kotymán József helymájvárosi tanító szavalt el Ábránvi Emil „Magyar nyelv” cz. költeményét olyan szépen, amelyet Debreczenben is ritkán lehet hallani. A szavaltokat bezárta a Szózat eléneklése, melyet a közönség állva hallgatott, (Ez még nem elég! Egütt kell énekelni! Szerk.) Ezek után megkezdődött a tánc és Hedvi Gyulák késő reggelig huzták szebbnél-szebb magyar nótákat. Itt adjuk a jelen volt hölgyek névsorát.

Asszonyok: Tordai Gáborné, Kapusi Jánosné, Molnár Jánosné, Kurucz Lajosné, Sinó Józsefné (Tokaj), Dankó Béláné, Farkas Mihályné, Harsányi Jánosné, Ottó Gyuláné, Éles Sándorné, Bujdosó Andrásné, Kövér Gyuláné, Pajtás Istvánné, Jéskő Mihályné, Dujecso Istvánné, Sívágó Józsefné, Kálmán Istvánné, Visovszki Józsefné, Szabó Mihályné, Pávai Györgyné, Balla Jánosné, Szalontai Józsefné, Szilágyi Józsefné, özv. Tökés Lajosné, Hegedüs Mihályné, Keresztesi Mihályné, Szabó Józsefné, Pváránzski Károlyné, Katona Gáborné, özv. Hajós Jánosné, Vértési Györgyné, Vértési

Andrásné, Nagy Istvánné, Dániel Miklósné, Pesti Jánosné, Erdős Károlyné, Balogh Györgyné, Kiss Józsefné, Sütő Sándorné, Sinkó Sándorné, Szabó Gáborné, Nagy Ferenczné, Tóth Imréné. Pásztor Lajosné stb.

Leányok: Pásztor Irénke, Farkas Juliska, Farkas Sárika, Kiss Erzsike, Sinkó Ilonka (Tokaj), Éles nővérek, Olah Jolán, Varga Margit, Mike Juliska, Imre Juliska, Jeszko Irmá, Pajtás Rózsika Goldberger Irénke, Tordai Irénke, Bujdosó nővérek, Kálmán Erzsike, Nagy Erzsike, Nagy Ilonka, Pávai Esztike, Balla Juliska, Gombácsi Erzsike, Szelontar nővérek, Gombos Juliska, Dédai Juliska, Hegedüs Mariska, Szabó Terézia, Szabó Esztike, Prárászki nővérek, Bujdosó Mariska, Hajós Barta, Sáfrány Matild, Vertesi Erzsike, Vájlán Mariska, Nagy Esztike, Erdős Mariska, Kripkó Mariska, Balogh Juliska, Kiss Erzsike, Szabó nővérek, Sütő nővérek, Kiss Erzsike, Faludi Irma (Hódmezővásárhely), Gombási Mariska, Takács Esztike, Lendvai Boriska, Tóth Rózsika, Tóth Esztike, Barta Juliska, Suba Mariska stb.

Irodalom.

Ifjúságom. Gál Zoltán debreczeni ifju poeta „Ifjúságom” című költeményes kötetkéje megjelent. Ára nincsen feltüntetve; a szerzőnél, a Debreczeni Ujság szerkesztőségében rendelhető meg. Az ifju szerző első könyvét ismertetni fogjuk.

Színház.

Mi történt Smólen Tónival?

— Budapesti szenzáció. —

Budapest, július 17.

Még be sem fejezte talán Guthi Soma a budai népszínház slagerét, a Smólen Tónit, az ügyes reklám már hírül adta mindenkinek, hogy a rendőrség a Smólen Tóni előadását nem engedélyezi.

Mindazonáltal pénteken premierje lesz Guthi Soma bohózatának. Mint arról értesülünk, Rudnay főkapitány és Kristóffy belügyminiszter arra az álláspontra helyezkedtek, hogy miután Eötvös Károly komoly intelme a forradalom ellen hangzott a Smólen Tóni nem fog forradalmat tudni csinálni.

Egy lap ma pikáns leleplezésekkel szolgál a Smólen Tóni körül megindult reklámszűrésről.

Eszerint Vidor Pál, a Népszínház igazgatója, pénteken este levelet kapott Morzsányi Károly országgyűlési képviselőtől, a bukott szabadelvűpárt tagjától. Levelében Morzsányi ur, mint a főváros népszínházi bizottságának egyik olyan tagja, ki a Népszínházban színrekerülő darabok előzetes elbírálásával meg van bízva, felszólítja Vidort, hogy a levelében pontosan körülírt passzusokat töröltesse a bohózatból, különben méltóztassék a darab előadását betiltottnak tekinteni. Egész sorát a politikai izü vonatkoztatásoknak huzta ki Morzsányi a Bach-korszakra emlékeztető kék czeruzájával. Így azt a passzust, amely Perczel Dezső zsebkezdőjére való czélzással a királyi kegydíjról szól, továbbá azt a megjegyzést, hogy: „Éljen Norvégia”, majd egy másik mondatot, mely a szabadelvűpártól mint „feketesárga bandá”-ról szól stb., stb.

Vidor Pál rögtön a levél vétele után válaszolt is Morzsányinak s válaszában a többi közt megírta, hogy jó maga is azelőtt a szabadelvűpárt hive volt s a képviselő választásokon nem egyszer adta le szavazatát Morzsányira, de min hogy ez év január 26-án a nemzet ítélte s ez az ítélet a szabadelvűpárt ellen szót, ő is levonja követ-

keztetéseket és — előadatja a „Smólen Tóni”-t.

Másnap, azaz szombaton, Vidor Pál, úgy Morzsányi levelét, mint a megcenzurázott darabot fölvitte Halmos János polgármesterhez, hogy e polgári okvetetlenkés ellen nála védelmet keressen. Halmos János polgármester azonban ép az nap kezdte meg nyári szabadságát és így a furcsa „politikai konfliktus” elintézése a polgármester helyett Rényi Dezső főjegyzőre vár.

Értesülésünk szerint magán utoa folytat már tárgyalások Vidor Pallal egyes törlések dolgában, e tárgyalásokban a többi közt résztvett Kléh István meg Rusz József is, kik szintén tagjai a népszínházi bizottságnak. Vidor Pál hajlandó is egyes személyeskedő részeket esetleg a darabból kihagyni, de Morzsányi olyan dolgok törlést is kívánja, amiket minden napilap napjában százszor is kiir.

Morzsányi Karoly szombaton elutazott a fővárosból és így vele még nem intézhettek el semmit.

TÁVIRATOK.

Vezérlő-bizottság ülése.

Budapest, július 17. A vezérlő bizottság ma délután 5 órakor Kosuth Ferencz elnöklete alatt ülést tartott. Az elnökön kívül jelen voltak Andrassy Gyula gróf, Hock Janos, Eötvös Károly, Gulner Gyula, Polónyi Géza, Vázsonyi Vilmos, Batthyányi Tivadar gróf.

Napirend előtt Eötvös Károly röviden válaszolt nemely lap alaptalan híresztelésére, amelyek őt a legutolsó időben a harc feladásával gyanúsították.

Kijelentette, hogy ő nem mondta azt, hogy a nemzeti küzdelem forradalom színezetű s hogy le kell szerezni, ő csak a kormányzás átvételét sürgette s felfogása nem tér el a Zichy gróftól s vele teljesen egyetért. Végül indítványozta, hogy a vezérlő bizottság ülésén vagy legyenek teljesen nyilvánosak, vagy bizalmas természetűek.

Indítványa folytan a vezérlőbizottság kimondotta, hogy a bizottság ülései teljesen *bizalmas jellegűek lesznek.*

Ezután rátértek a napirendre. Apponyi Albert és Andrassy Gyula grófok elnöklete alatt egy bizottságot küldtek ki, amely bizottság hivatva lesz megszerkeszteni azt a felhívást, amelyben részletesen fog a bizottság foglalkozni azzal, hogy minő eljárást kövessenek az ellenálló vármegyék és városok a kormány rendelkezéseivel szemben. E körirat megszerkesztésének határidejéül holnap (kedd) délután 5 óráját tűzték ki. Kiküldtek továbbá egy másik albizottságot is, amely megfogja alapítani a jövőre nézve a szövetség ellenzék egységes eljárási módját s amely hivatva lesz megállapítani és körülírni a jövő kormányzás programját. Ez albizottság tagjai Apponyi Albert és Andrassy grófokon kívül Gulner Gyula, Eötvös Károly és Hamberg László gróf.

A vezérlőbizottság legközelebbi

ülési napjául kedd délután 6 órát állapították meg.

Képviselőválasztás.

Liptószentmiklós, július 17. Itt ma képviselőválasztás volt. Este 8 órakor a szavazatok így oszlottak meg: Sztodola 1200, Lányi 74. Thirinszky 48. Abszolút többsége Sztodola nemzetiségi képviselőnek van.

Népgyűlés Ráczevén.

Ráczeve, július 17. A ráczevei választó polgárok ma népgyűlést tartottak. A legutóbi képviselőválasztás hozta össze őket. A népgyűlés elhatározta, hogy Misoga é Barta eljárását *utálattal veszi tudomásul s Misoga Sándort képviselőjének nem tekinti.*

Alkotmányvédő vármegye.

Aranyosmaróth, július 17. Bars vármegye törvényhatósági közgyűlése ma tárgyalta a kormány tagjainak bemutatkozó leiratait. *A bemutatkozó leiratokat hazafiui aggodalommal vették tudomásul s a kormány tagjai iránt bizalmatlanok.*

Marosvásárhely a kormány ellen.

Marosvásárhely, július 17. Mai törvényhatósági közgyűlés Deési országgyűlési képviselő indítványára egyhangu lelkesedéssel szavazott bizalmatlanságot a kormánynak. Őket alkotmány sértő hazafiadlanoknak tartják. Jeney főszolgabíró a kormány védelmére szólani akart, de őt lehurrogták és formálisan kidobták.

Forradalom Szerbiában.

Belgrád, július 17. Nagy események vannak készülöben. Kiderült, hogy Péter királynak része volt abban az összeesküvésben, amelynek intezői Sándor királyt és feleségét legyilkolták. Több szerb tábornokhoz intézett Péter király levelet, amelyben kijelenti, hogy Sándor király és Draga meggyilkolása után egyedül ő tart számot a szerb trónra. Egyik ilyen levél Edvárd angol király tulajdonában van. E levél visszavétele iránt Péter király már intézkedett. De Edvárd azt ki nem adja. E levél keltje 1903. május 1-seje s a királyi párt pedig 1903. június elsején gyilkolták meg. Ezeket a dolgokat ma már nyilvánosan pertraktálják nemcsak Belgrádban, de az egész Szerbiában. A napokban olyanfelékre jöttek reá, amelyekből összeesküvésre lehet gondolni. A forradalom különben köszöbön van. Általános kiváncsóság Péter szerb királynak az elűzése. A nép megutálta királyát. Éltetik a köztársaságot! A mi helyes is.

Erdély földje: oláh föld.

(Botrányszerző oláh pap.)

Megbotránkoztató temetési botránról irnak Marosvásárhelyről, melynek okozója egy oláh lelkész volt, aki nem akart magyar szót hallani sem. Az eset részletei a következők:

Kamecz Józsefné egy szegény oláh asszony meghalt Marosvásárhelyt. Az asszony születésére oláh volt, de teljesen elmagyarosodott, anyanyelvét sem értette, csupán vallását tartotta meg. Temetésére Vánca József oláh esperest hívták meg a szertartás elvégzésére, a ki 8 korona díjért hajlandó volt a temetést csupán a temetőben elvégezni, de már a gyászháztól nem kíséri ki a csekély díjért.

A szertartás kezdetekor az oláhhul egy szót sem értő gyászoló gyülekezet arra kérte a papot, beszéljen magyarul, de Vánca az egyházi törvényekre hivatkozva megtagadta a kérést. A szertartás végeztével egy magyar nyelvű bucsuztatót nyújtottak át a rokonok a papnak, hogy azt olvassa fel, mert akkor megértik őt is. A pap neki kezdett a felolvasásnak, de oláhra fordítva a szöveget, mikor pedig a hívek követelték a magyar szöveg felolvasását, a pópá kijelentette, hogy:

— Ez a hely itt román s itt nem fognak magyar beszédet hallani!

Ekkor az elhunytak egy jelenlevő oláh pap rokona kivette a papírost Vánca kezéből és olvasni kezdte. Vánca erre dühösen támadt a jelenlevőkre, megtiltotta a bucsuztató felolvasását és le nem írható kifejezéssel kergette el azokat, a kiknek nem tetszik az oláh szó. Erre dühös lett az egész gyászoló gyülekezet és különösen az asszonyok nekirohantak a popának, hogy a sirba dobják, de az idejekorán megfutamodott.

Egy jelenlevő magyar ifju olvasta fel azután a bucsuztatót. Az oláh pap eljárása nagy megbotránkozást szült a falu magyarrá lett oláhsága között is és mindjárt az első éjjel hatalmas macskazenét rendeztek a pap ablaka alatt, a melyet valószínűleg folytatni fognak addig, míg a magyarfaló popát elüldözik a környékről.

Közgazdaság.

Terményfőzde.

Schvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése. Budapest, 1905. július 17.

Készaru változatlan, határidők állandók, tengeri hősségre, szárazságra szilárd.

1905. októberi buza	15.58.—60
1906. áprilisi buza	16.16.—18
októberi rozs	12.78.—80
1905. májusi rozs	—
októberi zab	11.46.—48
1905. áprilisi zab	—
1906. májusi tengeri	10.84.—86
1905. júliusi	15.30.—32
1905. aug.	—
szeptemberi	—
1905. augusztusi repce	24.30.—50

REGÉNY-CSARNOK.

Kisértet-látó.

31 — Amerikai bűnügyi regény. —

Alig mondta ki az utolsó szót, az ajtó felé indult, de Kedgick elébe állt.

— Nem távozzék el a nélkül, hogy engem meg ne hallgassom. Ha én meghall-

gattam önt, hallgasson meg ön is engem. Keresztül látok ám én az ön ravasz tervein, ha még oly ostobának tart is engem. Tudom én azt jól, hogy ön legjobban szeretne engem eltaposni, mint valami férget. Tudom, mit akar és ösmerem furfangos tervét is. Tudom, hogy más nem is lehetett az árulóm, csak ön. Azt is tudom, hogy ez a Neckett, a legravaszabb titkos rendőr nyomoz utánam és súlyos gyanúja van rám. Neckett látott a Biddy haza előtt, ő találta meg a Biddy utitáskájának a kulcsát is, amelyet én elveszítettem. De azt senki sem mondhatta meg neki, hogy a meggyilkolt Biddy volt, csakis ön. Ha már most azt mondja, hogy egyetlen fillert sem ad többé, úgy megerősíti vele a meggyőződésemet, hogy ön az árulóm és a törvény kezére akar játszani. De nagyon csalódni fog tervében. Ha engem elfognak, akkor az igazi tetteit, a legravaszabb gazembert az újlátnak irgalma lanul le fogom leplezni, akinek a kezében én tulajdonképpen csak vak eszköz voltam. Elfogom mondani, hogy az igazi gyilkos ön volt. Velem együtt kerül az akasztófára ön is!

— Hát csakugyan a végét járod már te vén bolond? — kérdezte az rettenhetetlen nyugalommal.

— Még nem végeztem! felelte Kedgick — A gaztetre ön birtos, ön tett azza, a mi most vagyok. Tudom én jól, hogy előbb vagy utóbb hurokra kerülök, mert el kell mennem a Biecker-Streetre, ahol a gyilkosságok elkövettem. Ez az én végzetem, de nem kerülhetem el. Persze, ezzel nem sokat gondol, mert képes volna elkövetni a legalábbvalóbb gaztetet is lelkifurdalás nélkül, de ne feledje, hogy én magammal fogom rántani az örvénybe.

[Folytatjuk.]

Szerkesztői üzenetek.

D. G. L. szerkesztőségének. Mivel értekesnek, érdekesnek tartottuk a két cikket, azért tettük szóvá a közlését. Ha az érdekes szerzők közölték volna velünk, hogy egyidejű közlésre a D. G. L.-nak is átadták, akkor még barátságosabban tettük volna szóvá az esetet. Az ügy különben rendben van, megértettük. Mi is maradunk a régi hűséggel és barátsággal. Üdv.

B. K. Debreczen. Figyelmét és a füzetet köszönöm. Bárha a bizalmat szavazó Gy. P. bátyánk szendőjébeu jelent is a cikket, mint katonai is, érdeklődéssel fogom átolvasni. Igazán derék dolog, hogy sokoldalu elfoglaltsága mellett még katonákra katonák újabb hadifogásaira is tanulmányt fordít.

Felhívás

a t. gazdálkodók és géptulajdonosokhoz!

Ajánlom vízmentes asztagtakaró- és cséplőgépekre való ponyvaimat, szegedi kender zsákokat, gyapju zsákokat, pokróczokat, zsákkötöző és dohányzsinegeket olcsó árban.

Kívánatra mintákat küldök.

WIENER ADOLF

gyári raktára, ponyva- és zsákkötöző intézete
DEBRECZEN, Kossuth-utca 27. sz.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN. Kistemplombazár.

Angol blous zephyrek.

Franczia batistok.

Mosó Grenadinok.

Szekely férfi mosó szövetek!

Óriási raktára.

Hivatalok és magánfelek részére!

Ruggyanta és Réz bélyegző

számozógépeket, papír pecsét bélyegeket, pecsétnyomó állandó festékpárna és izléses nyomtáványokat

gyorsan, pontosan és olcsó árban készít

az Első debreczeni

Ruggyanta-bélyegző-gyár

és nyomda

Simonffy-utca 5. szám.

A szappanok ideálja a

Harmat szappan

mely a Harmat-crémnel használva, tisztává, üde kinézésűvé, bársony simaságnvá s puhává teszi a bőrt. Kellemes illatú s jól jól habzik.

Egy drb Harmat szappan ára 70 fill

Készítő helye s főraktára:

Mihalovits Jenő

„Kigyó” című gyógyszerárban
DEBRECZENBEN a városházzal szemben

Hirdetések művészi illusztrálása, szövegezése, eredeti tervezetek kidolgozása és előleges költségvetések teljesen díjtalanul.

GOLDBERGER AV.
BUDAPEST, V. VAGYI UTCA 20. — HIRDETÉSI IRODA.

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér. — Vidéki tudakozásnál tessék válaszbélyeget csatolni.

Tetőcserép prima, waggonszáma P. Ladányi állomáson berakva ezrenként 24 koronaért kapható Fábán és Barna cserép és téglagyárban P. Ladány.

Borsy-féle pemetetű czukor, köhögéskor a legjobb czukorka, 1 doboz 20 fillér. — Kapható (Főraktár Borsy és Farkas fűszerüzletében) Budai czukrászda, Jósza és Jóna drogueriájában.

Vasestergályos és géplakatos tanoncok gépműhelybe fűvértnek Deák Ferenc-utca 22.

Villamos csengők, telefonok, villámhárítók berendezését minden terjedelemben, javítását és évi gondozását legjótányosabban és jótállás mellett eszközli **Földvári L.** debreczeni első Elektrotechnikai vállalata Kossuth-utca 1. szám (az udvarban.) Villamos felszerelések, zseblámpák, kerékpárok és alkatrészek raktára. Képes árjegyzék ingyen. — Telefonszám 168.

70 kr. egy óra tisztítás és javítás Pinter Dezső órásnál, Szent-Anna-utca 2. szám. Tanuló felvétetik.

Kefir tej kapható Egyháztér 5. 1-ső ajtó balról az udvarban.

Vasestergályozást, vasgyalulást, gépjavitást a legolcsóbban vállal Preiszler Mór gépműhelye Debreczen, Deák Ferenc-utca 22.

Hölgyek tanácsot és segínyt nyernek, szülés esetén felvétetnek, a legnagyobb titoktartás mellett, egy intelligens gyakorlott szülésznőnél. Kényelmes lakás. — Orvosi felügyelet. Debreczen, Kossuth-u. 61. sz.

Gansin a legjobb cipőfényesítő, chevraux és boxcipő-crém. Kapható mindenütt.

30 drb különböző nagyságu fürdőkád igen olcsón kölcsön kapható Kiss Ignác bádogosnál Piacz-u. 34. **Új fürdőkádak** folytonosan raktáron. Olcsó szolid árak. Világyos csúszó berendezési vállalat.

30-60 holdnyi szántóföld, kaszáló felesbe vagy birtokra kerestetik. Biró Lajos H. Sámson, Adonyi utól 426

Zenében jártas okleveles tanító ajánkozik magán tanításra. Irni, olvasni nem tudó felnőtteket vagy iskolából elmaradt gyermekeket **irni, olvasni egy hónap alatt** megtanít. Czim: Batthyányi-u. 18. Bleier Antal.

Ingyen csak az kapja az 1906-ik évi naptárunkat, ki legalább 1/2 év óta előfizetője lapunknak.

Fémesztergályos-tanuló felvétetik Füvessy Lajos kovács- és vasöntő műhelyében.

Eladó borok. Nagyobb mennyiségű 1903. évi termésű ménes fehér rizling és bakator fajú szőlőkből összeszűretelve, úgy hordóként, valamint 50 literen felüli mennyiségekben is magán fogyasztóknak, 10 hektoliter 1904. évi veres bor kitűnő minőségű jutányos árak mellett **Székelyhidon Kovács Lajos** bortermelőnél.

Nyíl utca 80. számú ház eladó, vagy benne levő iüszér üzlet bérebe kiadó. Ugyanott a bormérésben egy itezés felvétetik. Értekezhetni Horváth faraktárában (gázgyár mellett.)

Egy járgányos cséplőgép, csaknem új, szalma- és törekrázóval, több kisebb-nagyobb teljesen kijavított használt vetőgép, egy Schutleworth-féle üzempépes tizes cséplőszekrény és egy ugyanoly gyártmányu használt nyolczas garnitura potom árban és előnyös fizetési feltételek mellett eladó. **Ráhrer Sándornál** Piacz-utca 26. nagytrafik udvar. Ugyanott egy pár jobb minőségű használt lősz rszám megvétetik.

Tüdő és nyakbetegek, asthma és gégebajok! A ki tüdő- és gégebajától, még a legdültebbeket is, a ki asthmájától, ha még olyan régi és gyógyíthatatlannak látszik, egyszersmindenkorra meg akar szabadulni írjon e cz mre: **A. Wolffsky Berlin N. Weissenburgerstrasse 72.** A köszönetnyilvánítások ezre garantiat nyujtanak módja nagy gyógyerejének. Körüírás ingyen.

Batiszt ingek 1.20 krtól.

Hajtásos fehér 1.20 krtól.

Gallérok 12 krtól. kézellők 20 krtól.

Selyem napernyők fekete 180-tól, szines 150-től.

Fehér himzet batisztok 28 krtól.

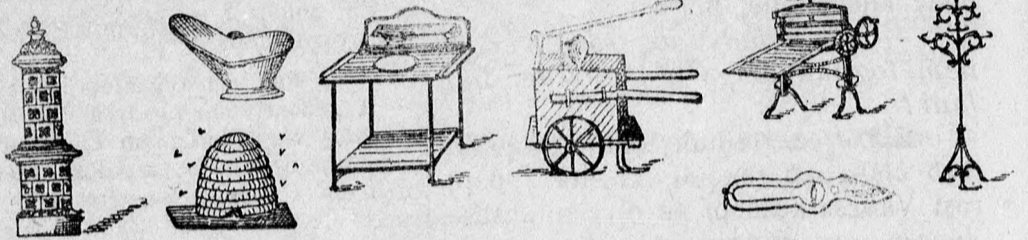
Francia batisztok 35, Delainok 60-tól.

Fehér diszkötények 30, fekete 50-től.

Fegyhazi kötött harisnyák a legolcsóbbtól kezdve

DOSZPOLY JÁNOS utódánál

Főter, Tisza-palota.

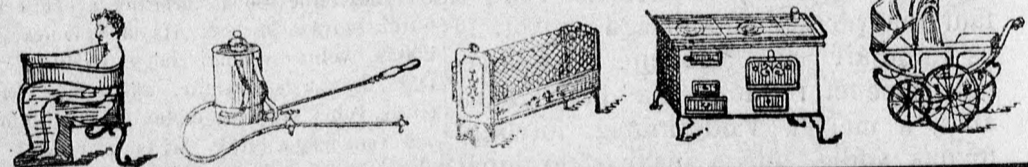
TÓTH GYULA

vaskereskedő

Debreczen, Piacz-u. 20. és 27. sz.

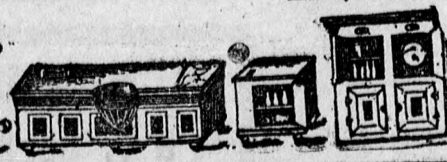
Ajání legjobb minőségben a tavaszi időnyre kertész ti és gazdasági szerszámokat és felszereléseket. Kerti vasbutorok, gyermek kocskák, fürdőkádak, jégsekreányok, vas- és rezbutorok, peronospora- és kerü fecskendők minden vas- és faiparhoz való szerszámok, tuskés kerítés huzalok, építkezésekhöz vasgerendák, vas- és porcellán kályhák, utóbbiakhoz multiplicátor [hőfejlesztő] betétek, méhészeti cikkek.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Csász. és kir. szab. jégsekreány.

Gyár: Budapest, **STILLER JÓZSEF**-nél, ajánlja törvényesen védett és olcsó meri legjobb szerkesztő, kinttétést nyert hűtőkészülékeket sör, víz, vaj, nyers húsz hűtésére, ételhűtőket házi szükségletre, fagyalt-készülékeket és fagyalt-reszervoárokat, bormérés berendezéseket és legújabb szerkesztő perszető-ozapokat. — Képes árjegyzékek font gyártmányokról, valamint a legújabb találmányu hűtőkéről, ételhűtőkéről, továbbá sörkímélő készülékekről (hűtött levegő nyomás) kívánatra ingyen.

STILLER JOZSEF

BUDAPEST.

Gyár és iroda: VII. ker., Nagydófa-utca 22. szám. Wesselányi-utca sarok.

Orosházi Kenyársütőde és Élelmezési Csarnok

A kertekben lakó közönség b. figyelmébe ajánlom állandóan friss sütésű

kenyereimet

bármely kertségbe oda szállítva.

Előjegyzések elfogadtatnak és pontosan eszközöltetnek.

== Naponta friss uradalmi vaj. ==